

પાક	સુધારેલી જાતો	જમીન	વાવણી સમય	નિયામનનો દર (કિ.ગ્રા/વિધા)	વાવણી અંતર (સે.મી.)	ખાતર (કિ.ગ્રા./વિધા)	કાપણી	ઉત્પાદન (કિલોગ્રા/હેક્ટર)
ધાસ વર્ગ ગજરાજ ધાસ	એન.બી. ૨૧, સી.ઓ-૧ અને એપીબીએન-૧, સીઓ-૩	રેતાળ, ગોરાહું, મધ્યમ કાળી અને સારા નિતારવાળી	જુન થી જુલાઈ તથા ફેબ્રુઆરી થી એપ્રિલ	૬૬૭૭ જડિયાં ૨૮૬૮ જડિયાં ૨૪૦૦ જડિયાં	૬૦ X ૬૦ ૮૦ X ૮૦ ૧૦૦ X ૧૦૦	૨ ટન છાણીયુ ખાતર પાયામાં : ૧૬ ડીએપી ૨૦ યુરિયા, ૧૪ પોટાશ દરેક કાપણી પછી ૨૬ થી ૩૮ યુરિયા આપવું.	પ્રથમ કાપણી ૬૦ દિવસે ત્યાર બાદ દરેક કાપણી ૪૫ દિવસે કરવી.	પ્રથમ વર્ષ : ૧૫૦૦-૨૦૦૦ બીજુ વર્ષ : ૧૫૦૦ ત્રીજુ વર્ષ : ૧૦૦૦
ગોનીયા ધાસ	હમિલ, કોલોનીયલ અને ગાસ્ટન જેએચજી-૮-૧	સારા નિતારવાળી મધ્યમ કાળી	જુન થી જુલાઈ તથા ફેબ્રુઆરી થી એપ્રિલ	૬૬૭૭ જડિયાં ૨૮૬૮ જડિયાં ૨૪૦૦ જડિયાં	૬૦ X ૬૦ ૮૦ X ૮૦ ૧૦૦ X ૧૦૦	પાયામાં : ૧૬ ડીએપી ૨૦ યુરિયા, ૧૪ પોટાશ દરેક કાપણી પછી ૧૬ યુરિયા અને ૪૮ સિંગલ સુપર ફોસ્ફેટ આપવું	પ્રથમ કાપણી ૬૦ દિવસે ત્યાર બાદ દરેક કાપણી ૪૦-૫૦ દિવસે કરવી.	દર વર્ષ ૧૦૦૦-૧૨૦૦
પેરા ધાસ	સ્થાનિક	ભારે, મેજલાળી, પાણી ભરાઈ રહે તેવી જમીન પણ અનુકૂળ આવે છે	ઉત્તર ગુજરાતમાં ૧૫મી ફેબ્રુઆરી, દક્ષિણ ગુજરાતમાં ગમે ત્યારે વાવી શકાય છે	૮૬૧૫ જડિયાં ૬૬૭૭ જડિયાં	૬૦ X ૬૦ ૭૫ X ૭૫ ધરુ રોપીને	પાયામાં : ૨૨ યુરિયા	પ્રથમ કાપણી રોપણી પછી ૬૦ દિવસે કરવી	દર વર્ષ ૧૦૦૦
અન્જન ધાસ (ધામણ)	ગુજરાત આણંદ અન્જન ધાસ-૧ આઈ. જી. એફ. આર. આઈ. -૧ પુસ્તકલો-અન્જન, કોઈમ્બતુર-૧	રેતાળ, ગોરાહું, મધ્યમ કાળી અને સારા નિતારવાળી	જુન થી જુલાઈ	૦.૫ થી ૦.૭	૬૦ X ૬૦ ૭૫ X ૭૫ ધરુ રોપીને	પાયામાં : ૫ ડીએપી ૩ યુરિયા	પ્રથમ કાપણી રોપણી બાદ ૪ મહિને કરવી	ગોચરમાં ૧૫૦- ૨૦૦, પિયતમાં ૪૦૦ થી ૫૦૦
ઝીંઝવો ધાસ (મારવેલ)	ગુજરાત મારવેલ ધાસ-૧, ગુજરાત આણંદ મારવેલ ધાસ-૨	રેતાળ, ગોરાહું, થી મધ્યમ કાળી	જુન થી જુલાઈ	૦.૫ થી ૦.૭	૫૦ X ૫૦ ધરુ રોપીને	પાયામાં : ૧૦ યુરિયા એક મહિને ૧૦ યુરિયા	પ્રથમ કાપણી ૩ થી ૩.૫ મહિને પછી દરેક કાપણી ૪૦ દિવસે કરવી	ગોચરમાં ૬૦ થી ૮૦, પિયતમાં ૧૦૦ થી ૧૨૦
ધરક ધાસ	જી.એ.યુ.ડી.-૧	ડુંગરાળ, પથ્થરવાળી અને રેતાળ	જુન થી જુલાઈ	૧	૪૫ X ૩૦ ધરુ રોપીને	પાયામાં : ૧૦ યુરિયા એક મહિને ૧૦ યુરિયા	પ્રથમ કાપણી ૩ મહિને અને ત્યારબાદ દરેક ઘોઠ મહિને કરવી.	૧૨૫

ધાસચારાના પાકોની આધુનિક ખેતી પદ્ધતિ

ડૉ.શરદ એમ. સોની | શ્રી ભરતભાઈ કે. પટેલ | ડૉ. રમેશ એ. પટેલ

પાક	સુધારેલી જાતો	જમીન	વાવણી સમય	ઘિયારણનો દર (કિ.ગ્રા/વિઘા)	વાવણી અંતર (સે.મી.)	ખાતર (કિ.ગ્રા./વિઘા)	કાપણી	ઉત્પાદન (કિવન્ટલ/હેક્ટર)
ધાન્ય વર્ગ જુવાર (એક કાપણી)	એસ.૧૦૪૯ (સુંઢીયુ), સી.૧૦-૨ (છાસટિયા), જી.એફ.એસ.૬,૭,૮ અને ગુ.આ.ધા.જુવાર-૧૧	ગોરાડું, બેસર અને મધ્યમ કાળી	ચોમાસું: જુન-જુલાઈ ઉનાળુ : ફેબ્રુઆરી-માર્ચ	સુધારેલી જાતો માટે ૧૫ અને છાઈબ્રીડ માટે ૭	૨૫ થી ૩૦	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૫ યુરિયા એક મહિને : ૧૩ યુરિયા કાપણી કરવી	૫૦ ટકા કુલ અવસ્થાએ કાપણી કરવી	૩૫૦ થી ૪૦૦
જુવાર (બહુ કાપણી)	એમ.પી.ચારી, સીએસવી-૨૧ એસ.એસ.જી.૫૯-૩, પાયોનિયર છાઈબ્રિડ અને ગુ.કો.સો.હા-૧, હરાસોના, સફેદ માતી, સી.ઓ.એફ.એસ.-૨૯ અને પીસી-૨૩	ગોરાડું, બેસર અને મધ્યમ કાળી	ચોમાસું: જુન-જુલાઈ ઉનાળુ : ફેબ્રુઆરી-માર્ચ	સુધારેલી જાતો માટે ૧૫ અને છાઈબ્રીડ માટે ૭	૨૫ થી ૩૦	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૫ યુરિયા એક મહિને : ૧૩ યુરિયા પ્રથમ કાપણીએ ૧૩ યુરિયા	પ્રથમ કાપણી ૫૫-૬૦ દિવસે અને ત્યારબાદ અન્ય કાપણીઓ ૪૦-૪૫ દિવસે કરવી	બે કાપણીમાં ૬૫૦, બહુ કાપણીમાં ૮૦૦-૧૦૦૦
મકાઈ	આફ્રિકન ટોલ, ગંગા સફેદ-૨, ગંગા-૫, વિક્રમ, ફાર્મ સેમેરી, ગુજરાત મકાઈ- ૧, ૨, ૩, ૪, ૬	ફળદ્રુપ સારા નિતારવાળી	ઠંડી સિવાયના દિવસોમાં ગમે ત્યારે વાવી શકાય	૧૫	૩૦	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૭ યુરિયા એક મહિને : ૨૧ યુરિયા	ચમરી આવેથી દૂધિયા દાણા અવસ્થાએ કાપણી કરવી	ચોમાસામાં ૩૦૦-૪૦૦ શિયાળુ અને ઉનાળુ ૪૦૦-૫૦૦
રજકા બાજરી	જાયન્ટ બાજરા, ગુજરાત ધાસચારા બાજરી-૧ અને એચસી-૨૦	ગોરાડું, બેસર અને મધ્યમ કાળી	ચોમાસું: જુન-જુલાઈ ઉનાળુ : ફેબ્રુઆરી-માર્ચ	૨.૫ થી ૩	૩૦ થી ૪૫	પાયામાં : ૨૬ યુરિયા પ્રથમ કાપણી એ ૨૬ યુરિયા દરેક વધારાની કાપણીએ ૨૬ યુરિયા આપવું	પ્રથમ કાપણી ૪૫-૫૦ દિવસે અને ત્યારબાદ ૩૦-૩૫ દિવસે કાપણી કરવી.	એક કાપણીમાં ૩૦૦-૪૦૦ બહુ કાપણીમાં ૬૦૦-૭૦૦
ઓટ	કેન્ટ, ઓ. એલ -૯ જે.એચ.ઓ. ૮૨૨	ગોરાડું, મધ્યમ કાળી, સારા નિતારવાળી	નવેમ્બરનું બીજુ અઠવાડિયું	૨૪	૨૫	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૭ યુરિયા એક મહિને : ૧૦ યુરિયા પ્રથમ કાપણીએ : ૧૦ યુરિયા	પ્રથમ કાપણી ૫૦-૫૫ દિવસે, બીજી કાપણી ૫૦ ટકા કુલ અવસ્થાએ	એક કાપણીમાં ૪૦૦-૫૦૦, બે કાપણીમાં ૫૦૦-૬૦૦

કઠોળ વર્ગ રજકો	જીએયુએલ-૧ (આણંદ-૨) અને એસ. એસ-૬૨૭ આણંદ રજકો-૩	સારા નિતારવાળી બેસર, મધ્યમ કાળી, ગોરાડું	નવેમ્બરનું બીજુ અઠવાડિયું	૩	૨૫	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૨૫ મ્યુરેટ ઓફ પોટાશ ૫ ગ્રાંધક પૂર્તિ ખાતર (કાપણી કર્યા પછી): ૧૦ યુરિયા	વાવણી પછી બે મહિને ત્યારબાદ ૨૦ થી ૨૫ દિવસે	૭૦૦-૮૦૦
ચોળા	ચોમાસુ ઋતુ માટે જી.એફ.સી.૧, ૩, ઈ.સી.૪૨૧૬, ઉનાળુ ઋતુ માટે જી.એફ.સી.૨, ૪ અને ઈ.સી.૪૨૧૬	રેતાળ, સારા નિતારવાળી જમીન માફક આવે છે	ચોમાસું : જુન-જુલાઈ ઉનાળુ : ફેબ્રુઆરી માર્ચ	૧૦	૩૦	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૨ યુરિયા	૭૦ થી ૭૫ દિવસે	૨૫૦-૩૦૦
ગુવાર	એફ. એસ. ૨૭૭ એચ.એફ.જી.૨, દુગા પુર સફેદ અને સિરસા-૧	ગોરાડું, બેસર, મધ્યમ કાળી, હલકી જમીન	ચોમાસું : જુન - જુલાઈ	૯ થી ૧૦	૪૫	પાયામાં : ૨૧ ડીએપી ૨ યુરિયા	શીગો બેસવાની શરૂઆત થાય ત્યારે અથવા ૬૦ થી ૭૦ દિવસે	૨૫૦-૩૦૦
તૈલી વર્ગ સૂર્યમુખી	ઈ.સી. ૬૮૪૧૪	રેતાળ, ગોરાડું	વર્ષમાં ગમે ત્યારે વાવી શકાય	૧૦	૪૫	પાયામાં : ૧૬ ડીએપી ૨૫ યુરિયા	કળીઓ બેસે ત્યારે એટલે કે વાવણી બાદ ૪૦ થી ૪૫ દિવસે	૨૦૦-૨૫૦

- પ્રાકૃતિક ખેતી માટે ધનજીવામૃત, બીજામૃત અને જીવામૃતનો ઉપયોગ ભલામણ પ્રમાણે કરવો.
- પાકમાં જીવાત વ્યવસ્થાપન માટે પ્રાકૃતિક યસ્ત્રો જેવા કે નિમાસ્ર, બ્રહ્માસ્ર, અગ્નિયસ્ર, દસપણી અર્ક અને સોગ વ્યવસ્થાપન માટે સુંઢાસ્ર અને ખાટી છાશનો ઉપયોગ ભલામણ પ્રમાણે કરવો.